

te, toda glas našega kmeta, ki tvori 80% jugoslovanskega prebivalstva in ki ga imenujejo »steber države«, ostaja glas vpijočega v puščavi; zato predlagamo in zahtevamo od naše Kmetijske zbornice, od naših bodočih zastopnikov banovinske samouprave in od bodočih državnoborskih poslancev, da bodo delovali z vsemi silami in uporabili vsa sredstva, da se proglasi zajec za škodljivca, ki ga sme vsakdo z vsemi sredstvi zatirati.

3. Ustanovi naj se več prostih mest za gojenje naših kmetijskih šol. Za podeljevanje podpor, odnosno prostih mest, naj bo merodajen splošen gospodarski položaj gojenčevih staršev, ne pa zgolj davčna podlaga.

4. Izvoz goveje živine in svinj, ki so za slovenskega kmeta najvažnejši izvozni predmet, naj se poveri našim domačim zadrugam, da ne bo šel prekomerni dobiček v žepe ustanovam ali posameznikom, ki so jim kmetijske koristi prav malo ali nič pri srcu.

Novice iz domačih krajev

Zasluzeno visoko odlikovanje. Kralj je odlikoval z redom sv. Save III. stopnje g. dr. Ožbalt Ilavniga, upokojenega starešina okr. sodišča pri St. Lenartu v Slov. goricah. K zaslužnemu odlikovanju naše častitke!

Dvojni jubilej znane mariborske osebnosti. Zadnje dni je obhajal dvojni jubilej g. Blaž Zafošnik v Mariboru, katerega pozna vse Slovensko štajersko. G. Blaž je pri duševni čistosti in telesni moči dočkal 80 let in obenem je že uslužben 45 let pri zavarovalnici »Slovija«. Zavednemu narodnjaku naše častitke!

Zlata poroka staršev dveh duhovnikov. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu sta obhajala zlato poroko 3. februarja Munda Matija in Terezija, rojena Plohl. V zglednem zakonu se jima je rodilo osem otrok, od katerih so živi štirje in sta dva duhovnika. Starejši Vinko je župnik v Kamnici pri Mariboru, mlajši Ivan pa duhovnik šibeniške škofije. Jubilarita sta znana daleč naokrog kot zelo delavna in je oče v teku dosedanjega življenja zgradil po okoliških župnijah nad 70 gospodarjem domačije. V Mundovo hišo zahajajo že od nekdaj le krščanski časopisi, katere čita zlati ženin Matija še brez ocal, kar znači, da je pri polni duševni čistosti in telesni moči. Častitkam k zlatemu jubileju se pridružuje tudi »Slovenski gospodar« z iskreno željo: Bodita srečna, zdrava in zadovoljna do skrajnih mej človeškega življenja!

Lokomotiva smrtno povozila železniškega premikača. Dne 1. februarja dopoldne se je zgodila na mariborskem glavnem kolodvoru smrtna nesreča. 30 letni premikač in zavirač Anton Deutschmann s Pragerskega je bil zaposlen s čiščenjem kretnice, ko je pripeljal graški brzovlak s precejšnjo zamudo. Lokomotiva je zavozila naravnost v Deutschmanna, ki je prišel pod kolesa in so ga izvlekli mrtvega. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z dvema malima otrokoma.

Starček omagal v visokem snegu. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju so našli v borovju na školski cesti 80 letnega preužitkarja Ludovika Škribeja iz cirkovške župnije, ki je na potu iz Ptuja v visokem snegu omagal in zmrznil.

Smrtna žrtev prometne nesreče. Terezija Berger, žena delavca iz Slov. Bistrice, je zapustila 1. februarja bolnišnico v Mariboru in se je odpeljala z avtobusom proti domu. Izstopila je pri Sv. Jožefu nad Slov. Bistrico, ker je imela od tam najbližje domov. Po izstopu se je premalo ognila in jo je najbrž udaril blatnik naprej vozečega avtobusa. Zenska je obležala, saj nikdo v avtobusu ni opazil nesreče, ob cesti v snegu z zlomljeno nogo. Našla jo je kmalu Slovenjebistričanka ter poklicala sosede in moža poškodovane, da so jo odnesli na dom, kjer pa je kmalu umrla. Zdravnik je ugotovil poškodbo noge, ni pa mogel dognati notranjih poškodb, ki bi bile povzročile smrt. Gre za nesrečen slučaj.

Snežni plaz podrl ostrešje hiše. Snežni plaz je podrl ostrešje domačije posestnika in kovača Franca Peršuha v Račah, ki je oškodovan za 7000 din.

Snežni plaz smrtno zasul viničarko. V Korenjaku pri Zavrču je delala viničarka Terezija Bratuša gaz v sneg do hiše, ki stoji ob strmem pobočju. Pri delu je presenetil Bratuševo s strmine sproženi plaz, ki jo je vzel s seboj. Ker viničarke ni bilo domov, so šli domači pogledat. Kakor hitro so opazili plaz, jim je bilo jasno, da je Bratuševa pokopana pod njim. Plaz so razkopavali tri dni, preden so domači in sosede prikopali do zadušene žrtve, ki je bila komaj poldrugi meter pod snežno odejo.

Mlad žagar ob roko. Na žagi lesnega trgovca Franca Praznika v Ravnah pri Šoštanjju je odrezala cirkularko, levico v zapestju 19 letnemu žagarju Ivanu Anželaku iz Podgorja.

Upokojeni rudar in mali posestnik zmrznil. V Dalcah pri Leskovcu na Dolenjskem je živel v koči s svojo družino 68 letni upokojeni rudar in mali posestnik Matija Češnovar. Ko sta se vračala 31. januarja dva posestnika iz Dalc proti Lomnu, sta opazila izven vasi v snegu človeka, ki ni dajal nobenih znakov življenja. Takoj sta se vrnila v Dalc do posestnika Kerina, ki je spoznal v neznanem Matijo Češnovarja, ki je izven vasi vsled starostne oslabelosti zašel v visoki sneg, iz katerega ni več mogel in je zmrznil. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Smrtna prometna nesreča. V bližino železniške postaje v Kranju so hodile delavke iz tovarne Inteks v točilnico na malico. Ko so se vračale zopet ob pol sedmih zvečer na po-

ša morská riba. Plava tako hitro, da doseže hitrost 40 km na uro in more s to naglico plavati več ur dolgo, ne da bi se utrudil. Izmed sladkovodnih rib pa je ščuka najbolj urna riba. Vendar se z jastogom ne more meriti, ker doseže ščuka le hitrost 16 km na uro.

★

Raznovrsten počitek

Kadar smo utrujeni, se vsedemo na stol ali pa se vležemo na posteljo. Tako počivamo pri nas. Drugi narodi, druge navade. Žene rodu Hamag v Afriki se vselej na izdolbeno kamele, kadar se hočejo odpočiti. Nas bi gotovo bolele kosti, če bi storili isto. Papuanec počepnejo tako, da leži vsa teža telesa v prstih na nogah. V tem položaju se po-

žena je bila sama kost in koža. Otroci so jokali in ona jih je tešila.

Ob pogledu na to bedo je Natašo začelo dušiti v prsih in grlu. Le s težavo je spravila iz sebe vprašanje:

»Olga, kaj se je zgodilo tvojemu možu? Ali še ni prišel domov?«

»Ne vem, kaj je z njim! Otroci jokajo, češ, da se oče več ne bo vrnil.«

Natašo so zbadale te besede, a je zadušila bol in mirno dejala:

»Kako morete misliti kaj takega! Drugi so se sicer res vrnili že pred nekaj urami, toda zaradi tega se še ni treba vznemirjati.«

Silila se je na smeh, da bi tem bolj gotovo pomirila Olgoporove. Toda te otroške oči, iz katerih je odseval nemir, te mlade duše, ki so izgubile upanje na očetov povratek, so bile za deklico nekaj groznega. Če ne bi napela vseh sil, bi tudi sama zaihtela. A tako je požirala solze in na videz veselo govorila:

»Potrpite! Kmalu se bosta vrnila vaš in naš oče.«

Tudi sama je sedla k otrokom. Privijala jih je k sebi in božala. Otroci so se zaupljivo stiskali k njej.

Olga je vstala in stopila k oknu. Njena visoka, suha postava je vzbudila v spominu sliko smrti.

Nataša jo je sočutno opazovala. Čez čas je tudi ona vstala, stopila k jej in ji prigovarjala, naj se pomiri.

Olga je topo strmelá skozi okno. Natašine besede niso našle odmeva v njenem srcu.

»Olga, jaz bom šla k reki. Morda tvoj mož in moj oče popravljata mreže.«

»O, ne! Dobro veš, da ribiči ob reki ne smejo popravljati mrež.«

»Vem. Toda njima je šubin morda dovolil.«

Olga se je trpko nasmehnila.

»Nataša, ne tolaži se s tem. Šubin nikdar ničesar ne dovoli... Najbrž se jima je prevrnil čoln in sta oba našla smrt v vodi, kakor že več drugih ribičev.«

»Če bi se bilo to zgodilo, bi nam bila Dragina ali Simnov sporočila.«

»To se je lahko tudi tako zgodilo, da ona nista videla.«

»Pa bi nas boljševiki obvestili.«

»O, ne veruj tega. Ne pozabi na to, da smo v njihovih očeh mi in vi bivši 'beli'. Boljševiki sovražijo tvojega očeta in mojega moža, ker sta služila v Denjkinovi vojski. Če sta poginila v vodi, je to njim samo v veselje. Mi pa nismo toliko vredni v njihovih očeh, da bi nam sporočili njuno smrt.«

Otroci so spet zajokali.

Nataša je uvidela, da je vsaka tolažilna beseda prazna, zato je rekla:

»Pojdem k reki!«

stajo, je privozil tržiški vlak. Radi zelo goste megle delavke niso videle, po katerem tiru vozi in so stekle na drugi tir. Nesreča je zadela 30 letno Ljudmilo Avpičevico iz Tržiča, katera je prišla pod vlak, kojega kolesa so ji odrezala obe nogi in je vsled prehude poškodbe hitro izkrevavela.

Vsem, ki so bili lansko leto v Nemčiji! Vsem sezoncem, ki ste bili v pretekli sezoni v Nemčiji in imate težave z denarnimi pošiljkami v domovino, sporoča Zveza poljedelskih delavcev sledeče: Zveza je prejela dopis od Narodne banke in od strani bivšega Izseljenškega komisariata v Zagrebu, da so težave pri denarnih pošiljkah največkrat radi tega, ker naši ljudje niso dali pravih naslovov, kamor je denar namenjen, in niso dali pravih pošte, kamor naj bo denar odposlan. Drugi zopet niso držali pogodb, ampak so menjali službe na lastno roko in se vdinjali v tovarne. Nemška oblast pa ne dovoljuje sezonskim delavcem zaposlitev v tovarnah. Ti isti torej, ki so pustili gospodarje, s katerimi so imeli pogodbe, ter odšli na delo v tovarne, nikakor ne morejo dobiti dovoljenja za odpošiljatev svojega zaslužka v domovino. Oni delavci pa, ki radi slabih naslovov, in teh je večina, ne morejo pravočasno prejeti denarja, naj se zglasijo, ako se že niso, pri Zvezi poljedelskih delavcev, ako so njeni člani, in Zveza bo zanje vse storila, da dobijo svoj zaslužek domov. Za nečlane pa Zveza nikakor ne more posredovati, ker bi bilo krivično, da bi užival dotični, ki ne plačuje članarine, iste ugodnosti, kakor dotični, ki je reden član in redno plačuje članarino, ki je itak tako malenkostna — znaša na leto komaj 12 din. Ni hče ne more reči izmed vas, ki je bil na sezonskem delu, da nima denarja. Vsi ste lepo zaslužili. Naprošate se torej, da si vzamete vsi, ki imate težave z denarnimi pošiljkami, to obvestilo k srcu in se v bodoče točno ravnate po tem navodilu, to je, da naslove pišete točno, in sicer ime, priimek, vas, hišno številko, občino, pošto, okraj in ime države. Kontraktov tudi v bodoče lahkomišelnost ne prelomite, ampak ostanite pogodbi zvesti in ne silite v tovarne, ker je zelo težko izposlovati dovoljenje za vse, ki prelomijo pogodbo in se vdinjajo v tovarne.

Dom revežev — cilj najmočnejše organizirane skupine v Mariboru. Občni zbor Krščanske ženske zveze v Mariboru je pokazal, da šteje zveza 1143 članic in je najmočnejša organizirana skupina za dobrodelnost v Mariboru. Hvalevredni cilj zveze je »Dom revežev«, za katerega je že kupljena hiša s stavbiščem v Masarykovi ulici, ki predstavlja vrednost 200.000 din. Članice Krščanske žen-

ske zveze so prav pridno na delu z obiski in pomočjo bolnikom ter s podpiranjem najpotrebnejših revežev po mestu. Radi številnih dobrot, katere deli požrtvovalna zveza že mnogo let iz ljubezni siromakom, se veseli v našem obmejnem mestu velikega ugleda in jo Mariborčani radi podpirajo.

Za Maribor zaslužni možje dobijo skupno grobnico. Staro mariborsko mestno pokopališče je bilo že pred leti opuščeno in bodo začeli zginjati tudi posamezni grobovi s spomeniki. Mariborska občina je sklenila na svoji zadnji seji, da bo poseben odbor oskrbel prenos zemeljskih preostankov na starem pokopališču pokopanih za Maribor zaslužnih mož v skupno grobnico na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju. Ta načrt mestne občine pozdravlja vsa javnost z obćim odobravanjem.

Nekoliko pregleda o obratovanju falske elektrarne. Elektrarna na Fali je proizvedla lansko leto 176,6 milijona kilovatnih ur električnega toka. Najvišja proizvodnja je bila leta 1927, ko je znašala 180 milijonov kilovatnih ur, najnižja pa leta 1931 s 128 milijoni.

Blagoslovitev novih zvonov. Župnijska cerkev pri sv. Magdaleni v Mariboru je dobila tri nove zvonove, kateri bodo slovesno blagoslovljeni v nedeljo, 11. februarja, ob pol desetih dopoldne.

Bridka usoda 35 delavcev. Pred dnevi je odpovedala tovarna meril v Slovenjgradcu službo 35 delavcem. Do odpovedi je prišlo, ker je tovarna prenehala izdelovati igrače, na katere je udarjen previsok davek.

Devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V času od 1. marca do 30. novembra se bo vršil pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina Radenci, devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V ta tečaj bodo sprejeti dobro razviti in zdravi mladeniči od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi viničarjev in sinovi malih kmečkih posestnikov. Pouk v tečaju je teoretičen in praktičen. Gojenci imajo na zavodu brezplačno stanovanje in hrano. Pridni in ubožni učenci dobijo za nakup učil podpore. Lastnoročno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene z banovinskim kolkom za 10 din, je poslali najkasneje do 15. februarja 1940 upravi gornjega zavoda. Priloge običajne.

Bodoči delovni program cestnega odbora v Celju. Proračun celjskega cestnega odbora znaša 2.664.355 din izdatkov in 1.038.755 din dohodkov. Primanjkljaj bo krit z 20% doklado. Odbor bo prispeval za regulacijo Savinje 300.000 din. Dalje bo odbor nadaljeval gradnjo ceste Vojnik—Šmartno v Rožni dolini, 70.000 din. Preložitve klanca pri št. Juriju ob juž. žel. je preračunan na 130.000 din.

Za odkup Štefančičeve hiše na Polzeli in za razširitev križišča je določenih 30.000 din. Gradnja novega mosta čez Bistrico in delna preložitve ceste Motnik—Ločica bo stala 50 tisoč dinarjev. Za nadaljevanje ceste št. Jurij ob juž. žel.—Sv. Jakob—Reberc bo izdanih 70.000 din. Cestni odbor bo prispeval obćinam za popravilo cest Štore—Svetinje, Socka—št. Ilj—Zg. Ponikva, Žepina—Marija Dobje in Galicija—Lopata. Prispevki bodo nakazani za gradnjo mostov čez Savinjo v Malih Braslovcah in čez Topolšćico na Dobrni. V novem proračunskem letu je nameravana gradnja nove občinske ceste Parižje—Polče—Gomilsko, Kuretnica—Ivanje—Rovi in pa Dreinja vas—Medlog.

Protituberkulozni dispanzer v Mariboru se je preselil v lastne, na novo urejene prostore v Zdravstvenem domu, Korošćeva ulica 3. Razpolaga sedaj tudi z lastnim novim rentgenskim aparatom. Ordinacijske ure vsak delavnik od 8 do 12 in od 16 do 18. V svrhu preiskave je dispanzer na razpolago vsakomur, zdravi pa le revnejše sloje.

Pisarna notarja dr. GROBELNIKA v Mariboru se nahaja sedaj v novi zgradbi »Drave« v Sodni ulici. 160

Trgovci! Grelice za ušesa razpošilja vsako množino Stermecki, Celje.

Za postni čas priporočamo naslednje knjige: F. S. Finžgar: Sedem postnih slik. Govori za postni čas. Broš. 12 din, vez. 20 din. — Kopatin: Pasijonski molitvenik. Z rdečo obrezo 16 din, z zlato obrezo 20 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Martires Christi (Kristusovi mučenci). Poročila o mučencih iz prvih stoletij. Broš. 76 din, vez. 92 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana. Prvi del: Pisma, Knjižica »O padlihu«. Broš. 36 din, vez. 48 din. — Omerza France: Apostolski očetje. Broš. 40 din, vez. 52 din. — Knjige dobite v vseh knjigarnah. — Udje Družbe sv. Mohorja jih dobe 25% ceneje, če jih naroče naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 133

Požari

Slovensko planinsko društvo je zadela 3. februarja ob sedmih zjutraj huda požarna nesreča. Iz nepojasnjene vzroka je začela goriti kočja »Planinka« pri Sv. Arehu na Pohorju, ki je bila soseda znane »Ruške kočje« in je bilo v njej 11 sob s pritlikinami, kopalnicami in drugimi prostori. Ob izbruhu nesreče ni bilo v kočji nobene planinca. Rešili niso iz lesene planinske postojanke, katera je bila otvorena leta 1912, ničesar. Škoda znaša 300.000 din. — Vest, da je pogorela »Planinka«, je hudo potrla vse planince, ker je bila ravno ta kočja že pod staro Avstrijo poleg »Ruške kočje« ponos slovenskega planinstva.

Zelo občutna nesreča je udarila Kmečko hranilnico in posojilnico v Poljčanah. Opoldne je izbruhnil požar v dvorani, v kateri sta oder ter 25.000 din vredna knjižnica. Gasilci so bili koj

»Pojdi! Toda jaz ne upam ničesar, prav ničesar!«

Nataša je hitela po razdrapani ulici, ki je vodila k Dnjestru.

Skoraj iz vsake hiše so ji mahali v znak prijateljstva. Tuhtam jo je tudi kdo nagovoril. Ona je kratko odgovorila in hitela dalje.

Natašo so ljubili vsi Baltičani. Cenili so njeno voljo in moč. Ona je bila med temi bedniki ko stebor upanja. Koliko težav, skrivnosti so ji zaupali! Koliko bede je potolažila, ko je skrivaj prinašala moko, slanino, riž, krompir, kar ji je dajala dobra Karina Andrejevna.

Deklica je hitro prispela na obal reke. Z vrha nasipa je pregledala čolne. Med njimi je takoj zasledila očeta. Tekla je z nasipa k reki. Stopila je v čoln.

V čolnu so bile na kupu mokre mreže. Nataša je strmela vanje, kakor da bi hotela od njih zvedeti, kaj je z očetom.

Čez nekaj časa je stopila iz čolna. Nekaj korakov je šla ob vodi in pregledovala grmičevje. Nekajkrat je zaklicala očetovo ime. Glas se je izgubil v daljavi, toda odgovora ni bilo.

Sree se ji je stisnilo od žalosti. Vrnila se je k čolnom. Spremljale so jo temne misli. Očeta in Olgopora so odvedli oni konjeniki, ki jih je bila videla s Šubinom. Brez sumnje ju peljejo v Odeso — v smrt.

»Grem k Šubinu!« si je zašepetala. »Edino on mi bo stvar lahko razjasnil.«

Nepoklican iti k Šubinu je bila tvegana stvar. Nataša je to vedela. Toda ker je sklenila, bo šla, naj stane iz tega kar koli. Še enkrat je pogledala reko. Njeni sivi, težki valovi so imeli zanj nekaj neprijateljskega. Za njenim hrbtom je nekaj zašumelo. Naglo se je obrnila.

Zagledala je nizko, čokato postavo Askalova, Šubinovga zaupnika. Mož jo je vprašaje gledal. Videl jo je, ko je prišla iz Olgoporove hiše in se začudil, ko je šla k reki. Ni vedel za usodo Krilovo in Olgoporovo. Nataši je sledil iz vohunske navade.

Nataša je stopila k njemu in ga ostro pogledala. »Ali veš, kaj se je zgodilo z mojim očetom?« »S tvojim očetom? Ne vem! Ali se je zgodilo kaj nenavadnega?«

»Danes zjutraj je šel na lov, pa se še ni vrnil.« »Kaj za to!« je posmehljivo odvrnil Askalov. »Morda se je ustavil v kaki ribarski koči in pije vodko. Vi se neprestano tožite radi bede, toda za žganje vedno imate denar.«

Nataša je prezirljivo pogledala zlobneža. Nato se je vrnila v vas, Askalov pa je poželjivo zrl za njo.

(Dalje sledi)

čuti Papuanac kar najboljši. Mnogi narodi pa počivajo tako, da sedajo na tla in prekrižajo noge. V južni Afriki počivajo domačini na ta način, da se postavijo na eno nogo, medtem ko imajo drugo v kolenu upognjeno. Kdor jih vidi, se nehote spomni na štorilje.

Izvor »mirovne ofenzive«
Fraz »mirovna ofenziva« je nemškega izvora. Baje jo je prvi napisal neki nemški novinar dne 16. decembra 1916, ko je skušala Nemčija v zvezi z Avstro - Ogrsko omečiti vladi Anglije in Francije ter ju pridobiti za svoj mirovni načrt. Anglija in Francija sta takratni poskus odklonili.